

Politisk fokus for Nordjysk Socialaftale 2021-2022

Nordjysk Socialaftale er en politisk aftale, som sætter retningen for samarbejdet på tværs af kommunegrænserne på det specialiserede socialområde. Den nuværende nordjyske socialaftale går til 2020, hvorfor der allerede nu er behov for, at vi finder det kommende fokus for Nordjysk Socialaftale 2021-2022.

Den Administrative Styregruppe på socialområdet (DAS) har på baggrund af faglige input fra de nordjyske kommuner og Region Nordjylland udpeget tre fokusområder. For at finde en fælles politisk retning for de tre fokusområder ønskes en drøftelse af fokusområderne i de kommunale og regionale politiske udvalg samt i de nordjyske handicapråd.

Den 3. februar 2020 vil politikere, topembedsmænd og repræsentanter fra brugerorganisationerne mødes til en fælles visionsdag for Nordjysk Socialaftale 2021-2022, hvor retningen for det nordjyske samarbejde på det specialiserede socialområde vil blive udstukket.

Baggrund

Nordjysk Socialaftale er grundstenen for samarbejdet mellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland på det specialiserede socialområde. Det er i Nordjysk Socialaftale, at vi har udviklet og nedskrevet de fælles spilleregler i forhold til køb og salg af pladser på tværs af kommunegrænserne.

Endvidere besluttede de nordjyske kommuner og Region Nordjylland tilbage i 2017, at Nordjysk Socialaftale også skal udstikke en fælles retning for, hvor vi gerne vil bevæge os hen på det specialiserede socialområde. Det betød, at de nordjyske politikere, på en politisk visionsdag, drøftede og satte kursen for det nordjyske samarbejde på tværs af landsdelen for de kommende års samarbejde.

Nordjysk Socialaftale 2021-2022

Med Nordjysk Socialaftale 2021-2022 ønskes der endnu engang en politisk drøftelse af, hvad vi gerne vil med samarbejdet på det specialiserede socialområde. Denne gang inddrages politikere og brugerorganisationerne to gange:

- *November 2019 - 20. januar 2020:* De politiske udvalg og handicaprådene bedes drøfte, hvilken retning de ønsker for samarbejdet i 2021-2022.
- *3. februar 2020:* Visionsdag for politikere, brugerorganisationer og topembedsmænd, hvor man i fællesskab vil udpege den fælles kurs for samarbejdet.

Efter den politiske visionsdag udarbejdes Nordjysk Socialaftale 2021-2022, hvorefter den vil blive behandlet i sommeren 2020 i KKR, Kontaktudvalget og de politiske udvalg.

Drøftelse i politiske udvalg og handicapråd

Nordjysk Socialaftale handler om det, vi er fælles om på tværs af de nordjyske kommuner. Det er således ikke meningen, at Nordjysk Socialaftale skal diktere kommunernes og regionens planlægning og styring af socialområdet i egen organisation. Derfor ønsker DAS at betone vigtigheden af, at fokusområderne i den kommende socialaftale skal tage udgangspunkt i, at vi skal samarbejde om det som giver mening. Fokus skal være på der, hvor vi har fælles udfordringer, og hvor giver det mening med fælles løsninger.

Med tanke på, hvad vi er fælles om, så har DAS udvalgt et tema for en vision samt tre fokusområder, der kan understøtte visionen. For at sikre at vision og fokusområder spiller bedst sammen med kommunerne og regionens behov og ønsker, ønskes en drøftelse i de politiske udvalg og handicapråd om visionen og fokusområderne.

Vision for Nordjysk Socialaftale 2021-2022

Visionen for Nordjysk Socialaftale 2018-2020 lyder:

*“Alle borgere skal have muligheden og redskaberne til at kunne leve et så selvstændigt liv som muligt. Kommunerne og regionen skal understøtte **borgerens egenmestring** gennem dialog mellem myndighed, driftsherrer, borgeren og om muligt borgerens netværk”*

DAS er enig i, at et fælles fokus på *øget egenmestring* har styrket det lokale fokus på at tage afsæt i borgerens udviklingspotentiale. DAS ønsker på den baggrund at bibeholde en vision om *øget egenmestring*. Spørgsmålet er om ordlyden fortsat skal være som den nuværende. DAS vurderer, at egenmestring giver mening, som overordnet vision, da det er et fokus, som kræver flere års intenst arbejde, og som ikke er blevet mindre aktuel med den stigende tilgang på det specialiserede socialområde.

Spørgsmål til visionen:

1. Hvilket fokus på egenmestring giver mening at have på tværs af de nordjyske kommuner?
2. Hvad ønskes ændret i forhold til den nuværende vision?

Fokusområder i Nordjysk Socialaftale 2021-2022

DAS har udpeget tre fokusområder, der kan understøtte borgerens vej mod øget egenmestring

- Fokusområde 1: Den gode alderdom for borgere med et handicap
- Fokusområde 2: Flere borgere med behov for hjælp i socialpsykiatrien
- Fokusområde 3: Hvordan udvikler vi de bedste og billigste tilbud i Nordjylland?

Fokusområderne gennemgås herunder, og for hvert fokusområde ønskes en drøftelse i udvalgene og handicaprådet, hvor man kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

Spørgsmål til fokusområderne

1. Hvad giver mening, at vi kan samarbejde om i fællesskab og hvad giver bedst mening at den enkelte organisation selv tager sig af?
2. Hvilken politisk retning ønskes der for de enkelte fokusområder?
3. Er der forslag til fælleskommunale initiativer for de enkelte fokusområder?
4. Er der særlige vinkler og perspektiver, der bør tages højde for under de enkelte fokusområder?

Fokusområde 1: Den gode alderdom for borgere med et handicap

Borgere med et handicap bliver ældre end de gjorde førhen. Det giver en stadig stigende gruppe af borgere, som foruden deres handicap oplever yderligere udfordringer, fx demens, mere udadreagerende adfærd samt almindelige aldersrelaterede sygdomme.

Samtidig er lovgivningen skruet sådan sammen, at den statslige refusion bortfalder når en borger bliver 67 år, hvorfor den stigende gruppe af ældre borgere med et handicap kan blive en styringsmæssig udfordring for kommunerne.

Selvom der er sat en grænse for, hvornår lovgivningen definerer, at borgeren kommer i alderdommen, så kan virkeligheden være en helt anden. Der kan være stor forskel på, hvornår en borger "rammer" alderdommen. For nogle handicappede giver det fint mening at tage udgangspunkt i pensionsalderen. For andre kommer alderdommen på et meget tidligere tidspunkt. Kommunerne skal kunne imødekomme begge gruppers behov for pleje, pædagogisk indsats osv. i arbejdet med at opnå den højeste grad af egenmestring.

Det peger på endnu en udfordring mange kommuner står over for. Hvad er den bedste løsning, når borgeren kan drage fordel af et plejehjem, men stadig har behov for pædagogisk faglig støtte. Almindelige plejehjem har ikke nødvendigvis den pædagogisk faglige kompetence. Omvendt har de pædagogiske botilbud og bofællesskaberne ikke nødvendigvis faglig viden om aldersrelaterede udfordringer, fx demens.

Fokusområdet er valgt fordi der er flere udfordringer forbundet med at sikre den gode alderdom for borgere med et handicap. Spørgsmålet er så hvordan vi kan understøtte dette arbejde i samarbejdet på tværs af kommunerne, og særligt hvad vi ønsker at samarbejde omkring for at give borgere med et handicap en god alderdom.

Fokusområde 2: Flere borgere med behov for hjælp i socialpsykiatrien

Alle kommuner oplever en stigende vækst i antallet af borgere med psykisk sårbarhed og sygdom. Dette er ikke isoleret en nordjysk udfordring, men gælder for hele landet.

Fokusområde 2 i den nuværende socialaftale har fokus på samarbejdet mellem kommunerne og behandlingspsykiatrien. Da Sundhedsaftalen også beskæftiger sig med samarbejdet på tværs af sektorerne, foreslår DAS, at fokus for den nye socialaftale bliver socialpsykiatrien – altså den kommunale del af psykiatrien (og de regionale botilbud).

I løbet af de sidste 5 år har 80 % af de nye ydelsesmodtagere på det specialiserede socialområde været borgere med psykiske lidelser. KL's data peger på, at tilgangen særligt er i forhold til borgere med de lette psykiske lidelser, hvilket er en målgruppe der i høj grad håndteres i regi af socialpsykiatrien frem for i samarbejdet med behandlingspsykiatrien. Med den store stigning i målgruppen kan der opstå et endnu større behov for fælles initiativer og øget køb af pladser på tværs af kommunegrænserne.

Når tilgangen af borgere i denne målgruppe er så massiv, ønsker DAS at sætte skarpt på, hvordan vi i fællesskab kan sikre at målgruppen får den bedste støtte – ikke bare nu, men også fremadrettet. Fokusområdet er således valgt for at sætte fokus på, hvordan vi på tværs af kommunerne og regionens socialområde kan blive endnu bedre til at understøtte øget egenmestring for borgerere med psykisk sårbarhed og sygdom.

Fokusområde 3: Hvordan udvikler vi de bedste og billigste indsatser i Nordjylland?

Vi har mange gode tilbud i Nordjylland. Men vi ser også hele tiden nye målgrupper, og nye behov for indsatser. Det kræver nye måde at samarbejde på; nye måder at organisere sig på; og muligvis nye tilbud og indsatser.

Med det stadig stigende pres på det specialiserede socialområde er der endvidere et behov for, at vi kan udvikle indsatser og tilbud, der både er de fagligt bedste, men samtidig er så billige som muligt. De nordjyske kommuner køber ca. halvdelen af pladserne på socialområdet i andre kommuner, regionen eller private tilbud, hvilket tydeligt illustrerer, at det giver mening med fælles fokus på at skabe de bedste og billigste indsatser og tilbud.

For nuværende findes der ikke et klart svar på, hvordan vi kan skabe indsatser, der både er bedst og billigst. Og svaret vil formentlig være forskelligt fra målgruppe til målgruppe. Nogle målgrupper kræver ikke et fælles fokus, hvorimod andre i allerhøjeste grad gør. Der er derfor behov for at fokusområdet skærpes med et tydeligt fokus på, hvad der skal håndteres fælles, og det kræver input fra kommunerne og regionen såvel som en fælles drøftelse på visionsdagen.

Det videre forløb

Der lægges op til drøftelser af ovenstående fokusområder i de enkelte kommuner/Region Nordjylland. Herefter bedes kommunerne/regionen give en tilbagemelding til Sekretariatet for Nordjysk Socialaftale om drøftelserne.

Til forberedelse af den politiske visionsdag ønskes en tilbagemelding fra den enkelte kommune/regionen i forhold til, hvilke særlige perspektiver, der har haft fokus i den enkelte kommune/regionen.

Tilbage melding bedes fremsendes til nordjysksocialaftale@aalborg.dk senest d. 20. januar 2020.

D. 3. februar 2020 kl. 9-12 inviteres politikere og brugerorganisationsrepræsentanter til en politisk visionsdag, hvor den endelig retning for fokusområderne udpeges. Tilmelding til visionsdagen skal ske via dette link: <http://nordjysksocialaftale.dk/nordjysk-socialaftale/nordjysk-socialaftale-2021-2022/>

Efter den politiske visionsdag udarbejdes Nordjysk Socialaftale 2021-2022, hvorefter den vil blive behandlet i sommeren 2020 i KKR, Kontaktudvalget og de politiske udvalg.